

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘ.Α.Α.Ε.
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΝΩΤΑΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

HELLENIC REPUBLIC
H.A.H.E.
HELLENIC AUTHORITY FOR HIGHER EDUCATION

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ: ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Βιοϊατρικές Μέθοδοι και Τεχνολογία στη Διάγνωση»

Περίγραμμα Μαθήματος

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 2023

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονες Μέθοδοι Μοριακής Μικροβιολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	4	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Γενική Μικροβιολογία, Κλινική Μικροβιολογία, Μοριακή Βιολογία, Ιολογία, Βακτηριολογία ή λοιπά συναφή μαθήματα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/DML111/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η θεματική ενότητα (μάθημα) περιλαμβάνει διαλέξεις (δια ζώσης καθώς και με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης, όπως ενδεικτικά MSTEams, Zoom, Skype κ.α) και επιδείξεις εργαστηριακών μεθόδων που εφαρμόζουν μεθόδους και τεχνικές της μοριακής μικροβιολογίας, με εφαρμογές τόσο στη βακτηριολογία, την ιολογία, τη μυκητολογία αλλά και την παρασιτολογία, τόσο σε κλινικά όσο και σε περιβαλλοντικά δείγματα. Το μάθημα δίνει έμφαση στην Μοριακή επιδημιολογία, η οποία είναι σήμερα απαραίτητη για την διερεύνηση επιδημιών, κυρίως εφόσον η παγκοσμιοποίηση είχε σαν αποτέλεσμα την μεγάλη μετακίνηση ανθρώπων και προϊόντων. Με την παρουσίαση ευρωπαϊκών και Παγκόσμιων δικτύων οι φοιτητές θα αντιληφθούν τα θεαματικά αποτελέσματα που έχει η εφαρμογή των τεχνικών αυτών στην παγκόσμια δημόσια υγεία και στην διασφάλιση των υγείας των πολιτών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση, η εμβάθυνση και η εξοικείωση των φοιτητών σε σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές της μοριακής μικροβιολογίας που χρησιμοποιούνται τόσο στην εργαστηριακή διάγνωση, όσο και στην επιδημιολογική προσέγγιση κρουσμάτων και επιδημιών με εργαλεία μοριακής βιολογίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές Ενότητες– Διαλέξεις

1. Αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης και υβριδισμός- δύο αδελφά εργαλεία που πάντρεψαν την κλινική ιατρική με τη μοριακή βιολογία.
2. Οι μοριακές τεχνικές ως βασικό εργαλείο επίλυσης σύγχρονων θεμάτων δημόσιας υγείας
3. Εκτίμηση επικινδυνότητας ως επιδημιολογικό εργαλείο Εφαρμογές του Δόγματος της Μοριακής Βιολογίας στη Θεραπεία των Λοιμώξεων.
4. Εισαγωγή στην Μοριακή Περιβαλλοντική Μικροβιολογία & Ιολογία
5. Ειδικές ομάδες ιών (HIV, Noro, H1, Hepatitis viruses, HTLV-I, HTLV-II, CMV, HerpesViruses κ.α)
6. Επιβίωση των ιών στο περιβάλλον
7. Εφαρμογές τεχνολογιών αλληλούχησης επόμενης γενιάς(Next Generation Sequencing) στη διάγνωση
8. Χρήση Διαγονιδιακών Ζώων στη Μοριακή Μικροβιολογία και στην Ιολογία
9. Τεχνικές μοριακής βιολογίας SSCP, DGGE, και ASO στην Κλινική Μικροβιολογία.
10. Εισαγωγή στην Μοριακή Επιδημιολογία. Μοριακή Επιδημιολογία και επιδημιολογική επιτήρηση – Θεωρία και παραδείγματα.
11. Αλληλεπιδράσεις βακτηρίων με το επιθήλιο του ξενιστή. Γονιδιοματικό προφίλ της μικροβιακής χλωρίδας του εντέρου και μεταβολομική.
12. Ομοίωση μολυσμένου επιθηλιακού ιστού. Αναγεννητική φλεγμονή και βακτήρια.
13. Μοριακή ανίχνευση παρασίτων, γονοτυπικός προσδιορισμός, μοριακή επιδημιολογία στην Παρασιτολογία.
14. Παράδειγμα εφαρμογής μοριακής επιδημιολογίας στην παρασιτολογία:
15. Εφαρμογές της Μοριακής Επιδημιολογίας στην Ιολογία και στην μελέτη της μοριακής εξέλιξης και της φυλογενετικής ανάλυσης των ιών. μοριακή επιδημιολογία στην αντιμετώπιση των ενδοσοκομειακών επιδημιών
16. Μοριακή Τυποποίηση και Επιδημιολογική Επιτήρηση Τροφιμογενών Λοιμώξεων/ Διερεύνηση Επιδημιών
17. Μηχανισμοί βακτηριακής αντοχής και διερεύνηση των μοριακών μηχανισμών ανάπτυξής τους
18. Μηχανισμοί αλληλεπίδρασης των μικροβίων με το ξενιστή τους
19. Η επίδραση των ιών στο κύτταρο ξενιστή και η επαγωγή μηχανισμών κυτταρικού θανάτου
20. Η περίπτωση των βακτηριοφάγων
21. Καινοτόμες Διαγνωστικές Μέθοδοι για τη Μοριακή Ανίχνευση και το Χαρακτηρισμό Παθογόνων: Εφαρμογές Νανοσωματιδίων στην Ανάπτυξη Μεθόδων Χαμηλού Κόστους

Εργαστηριακές/Φροντιστηριακές Ασκήσεις

1. Τυποποίηση-επιδημιολογία παρασίτων με μοριακές μεθόδους τύπου PCR για τον εντοπισμό ειδών και υποειδών παρασίτων.
2. Ανάλυση MLMT και γενετική πληθυσμών με το πρόγραμμα STRUCTURE.
3. Ανάλυση δεδομένων deep sequencing, microarrays.
4. Format αρχείων-Στοίχιση αλληλουχιών (DNA, πρωτεϊνών)-Κατασκευή φυλογενετικών δέντρων με τη μεθόδους απόστασης (distance methods) και μεγίστης φειδωλότητας (parsimony).
5. Εργαστηριακή Διερεύνηση Αντιμικροβιακής Φαινοτυπικής Αντοχής – Αντιβιογράμμα
6. Μοριακή Ανίχνευση Γονιδίων Βακτηριακής Αντοχής
7. PFGE και μοριακή επιδημιολογία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Στην αίθουσα και στο εργαστήριο πρόσωπο με πρόσωπο. Εξ' αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση και διδασκαλία) με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης, όπως ενδεικτικά MSTEams, Zoom, Skype κλπ</p>																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής διαδικασίας UNIWA Open eClass Εξειδικευμένος εργαστηριακός εξοπλισμός 																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="592 651 1078 752">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1078 651 1316 752">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="592 752 1078 786">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1078 752 1316 786">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 786 1078 853">Εργαστηριακές/φροντιστηριακές ασκήσεις</td> <td data-bbox="1078 786 1316 853">15</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 853 1078 887">Διαδραστική διδασκαλία</td> <td data-bbox="1078 853 1316 887">15</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 887 1078 954">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1078 887 1316 954">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 954 1078 987">Εκπόνηση μελέτης</td> <td data-bbox="1078 954 1316 987">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 987 1078 1021">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1078 987 1316 1021">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1021 1078 1055">Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td> <td data-bbox="1078 1021 1316 1055">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1055 1078 1088">Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="1078 1055 1316 1088">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1088 1078 1126">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1078 1088 1316 1126">200</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Εργαστηριακές/φροντιστηριακές ασκήσεις	15	Διαδραστική διδασκαλία	15	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εκπόνηση μελέτης	20	Συγγραφή εργασίας	20	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20	Αυτοτελής μελέτη	60	Σύνολο Μαθήματος	200
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																					
Διαλέξεις	30																					
Εργαστηριακές/φροντιστηριακές ασκήσεις	15																					
Διαδραστική διδασκαλία	15																					
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20																					
Εκπόνηση μελέτης	20																					
Συγγραφή εργασίας	20																					
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20																					
Αυτοτελής μελέτη	60																					
Σύνολο Μαθήματος	200																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύνοψης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις σύντομης ανάλυσης • Μελέτη περιπτώσεων ή/και κλινικών περιστατικών • Επίλυση προβλημάτων 2. Παρουσίαση προαιρετικής ατομικής εργασίας (40%) 																					

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Ενδεικτική Βιβλιογραφία :

A. Ξενόγλωσση

1. Nature Reviews Microbiology <https://www.nature.com/nrmicro/>
2. Microbiology and Molecular Biology Reviews <https://mibr.asm.org>
3. Molecular microbiology <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/13652958>
4. Vizzi E, Angulo Medina LA. Enteropathogens responsible for gastrointestinal disorders in HIV patients. Invest Clin. 2013 Mar;54(1):90-108. Review.
5. MacMicking JD. Interferon inducible effector mechanisms in cell autonomous immunity Nat Rev Immunol. 2012 Apr 25;12(5):367-82. doi: 10.1038/nri3210. Review
6. Khor CC, Hibberd ML. Revealing the molecular signatures of host pathogen interactions Genome Biol. 2011 Oct 19;12(10):229. doi: 10.1186/gb-2011-12-10-229. Review.
7. Levine B, Mizushima N, Virgin HW. Autophagy in immunity and inflammation Nature. 2011 Jan 20;469(7330):323-35. doi: 10.1038/nature09782. Review.
8. Lina Ma , Frederick A Jakobiec, Thaddeus P Dryja. A Review of Next-Generation Sequencing (NGS): Applications to the Diagnosis of Ocular Infectious Diseases. Semin Ophthalmol 2019;34(4):223-231. Review.
9. Murphy SC, Shott JP, Parikh S, Etter P, Prescott WR, Stewart VA. Malaria diagnostics in clinical trials Am J Trop Med Hyg. 2013 Nov;89(5):824-39. doi: 10.4269/ajtmh.12-0675. Epub 2013 Sep 23. Review.
10. Jabbar A, Gasser RB. Mutation scanning analysis of genetic variation within and among Echinococcus species: implications and future prospects Electrophoresis. 2013, 34(13):1852-62. Review.

B. Ελληνική

1. Ιολογία-Εξερευνώντας τους Ιούς, Shors Teri
2. Μοριακή Βιολογία του Κυττάρου, Bruce Alberts, Alexander Johnson, Julian Lewis, David Morgan, Martin Raff, Keith Roberts, Peter Walter, John Wilson, Tim Hunt
3. Εισαγωγή στη Μικροβιολογία 2η έκδοση, Tortora Gerard, Funke Berdell, Case Christine
4. Μοριακή Βιολογία του Γονιδίου, James Watson, Tania Baker, Stephen Bell, Alexander Gann, Michael Levine, Richard Losick
5. Μικροβιολογία, Mims Cedric A., Playfair J., Roitt I., Wakelin D., Williams R.
6. Γονιδιώματα - Σύγχρονες Ερευνητικές Προσεγγίσεις, Brown T. A.
7. Εισαγωγή στη σύγχρονη Ιολογία, Dimmock J. Nigel, Easton J. Andrew, Leppard N. Keith, Επιμ. Μήτκα Στέλλα, Μπελούκας Απόστολος